

RAPORTOINTILOMAKE CTIF:N EDUSTAJILLE

Työryhmä/komissio	Metsäpalokomissio/Forest fire comission
Raportoiija	Toni Länsivuori
Kokousajankohta ja – paikka	7.-10.11.2022 Valabre, Ranska

Ti, aamupäivä

Gonfaron(Ranska 2021) suurpalon läpikäynti. Tuhoisin metsäpalo Ranskassa, sattui elokuussa 2021. Paloalue oli n.7000ha ja lukuisia taloja jäi palon alle. Kaksi siviiliä kuoli palossa. Viranomaiset joutuivat ottamaan käyttöön strategian, jossa tietoisesti jätetään rakennuksia palon alle, koska kaikki resurssit täytyy keskittää palon kärjen pysäyttämiseen ennen suurempia asutuskeskuksia.

Palovaaraindeksi; Ranska otti joitakin vuosia sitten käyttöön Kanadalaisen IFM ohjelman, joka tuotti tietyillä kriteereillä palovaaraindeksin. Kuitenkin huomattiin, ettei IFM pystynyt tuottamaan tarpeeksi tarkkaa kuvaa vallitsevista olosuhteista. Esim. tuulen puuttuminen ei nostanut indeksiä tarpeeksi korkealle ja suuria paloja ilmeni, eikä niihin varauduttu samalla tavalla kuin oltaisiin, jos indeksi olisi ollut korkeampi. Nyt Ranskan viranomaiset ovat kehittäneet ohjelmaa sopivammaksi vallitseviin olosuhteisiin.

Indeksin ollessa korkeimmillaan kaikki liikkuminen metsissä/kansallispuistoissa kielletään yleisöltä. Retkeilijät sekä karavaanarit ovat suurin riski, koska heillä ei ole mahdollisuutta suojautua laajan palon sattuessa. Lisäksi alueilla, joissa indeksi on huipussaan, ryhdytään partioimaan vedellä valmiiksi tankatuilla lentokoneilla(Dash kts. kuva3), jotta palonalutkin voidaan välittömästi sammuttaa.

Haja-asutusalueen kiinteistönomistajia on Ranskassa veloitettu raivaamaan aluskasvillisuus/pusikko talojensa ympäriltä vähintään 100 metrin matkalta. Ne, jotka eivät määräystä tottele, eivät saa uutta rakennusoikeutta mikäli kiinteistö tuhoutuu palon seurauksena.

Big-/Megafire?-sanastoon yritettiin saada yhteisymmärrystä. >10000ha paloalue on tällä hetkellä ainoa kriteeri ja media sekä poliitikot käyttävät megafire sanaa kuvaamaan isoja metsäpaloja. Kriteerinä pitäisi olla enemmän palon vaikutukset/teho eikä pinta-ala. Lisäksi joudutaan nykyään miettimään milloin siirrytään megapalosta kriisiin(poikkeustila). Eri

nimityksillä ja niiden käytöllä on huomattu olevan vaikutuksia sekä yleisön tilanteeseen suhtautumiseen, että poliittiseen päätöksentekoon(Ranskassa).

Tämä asia jäi kotitehtäväksi ja otetaan käsittelyyn seuraavassa kokouksessa maaliskuussa Itävallan Tiroolissa 13.-16.3.2023

<https://ctif.org/news/ctif-forest-fire-commission-performed-large-scale-fire-exercise-france>

Ti, iltapäivä, joke-harjoitus suuressa metsäpalossa.

Simuloidun metsäpaloharjoituksen seuraaminen. Johtokeskuksen perustaminen ja esittely. Hieman Pelastusopiston KriSu-harjoituksen kaltainen suuronnettomuusharjoitus. Lisänä olivat simuloidut helikopteri pelastustoiminnan johtajalla sekä sammutuslentokone. Molemmilla olivat omat ohjaamot, joista pystyi lentämään koneita paloalueen yllä. Johtokeskustoiminta oli melko samankaltaista, kuin Suomessa, pois lukien ”hiljainen” johtokontti. Siellä tilanteen eri skenaarioita pohdittiin/ennustettiin eri aikaväleillä(2h-4h-6h-8h) eteenpäin ja annettiin pelastustoiminnan johtajalle vaihtoehtoisia tapoja viedä sammutustoimintaa eteenpäin. Näin ollen johtajan piti ”vain” päättää muutaman taktiikkavaihtoehdon välillä.

Hyvänä kehitysaskelena oli puhelinsovellus, jolla pystyttiin jakamaan tilannekuva karttapohjalla suoraan kaikille tilanteeseen osallistuville. Vertaa esim. Kalajoen paloon, jossa saattoi saada huono tuloksen alueesta ilman mitään taktisia merkintöjä.

Simulaatiokoulutus on levinnyt moneen maahan. Se mahdollistaa suurien tilanteiden harjoittelua ja on verraten halpaa. *Samalla todettiin kuitenkin, ettei oikeaa kokemusta ja ymmärrystä saavuteta ilman EoE:n kaltaisia ohjelmia.* EU-laajuisen koulutuksen toivottiin lisääntyvän sekä kielitaidon tärkeyttä korostettiin.

Ke , aamupäivä, yritys- ja tuote-esittelyjä.

Desautel-esitys, ranskalainen sammutusyksiköiden valmistaja. Esiteltiin Ranskan kolme ajoneuvoa; kevyt-, keski- ja raskas metsäpalosammutusyksikkö. Kaikissa asennettu omaksi suojaksi sumusuojaus erillisestä säiliöstä (500l/n. 7 min.). Ohjaamossa ja miehistötilassa on maskit henkilöstölle ja paineilmapullo, joka kestää suunnilleen saman aikaa kuin suojasumu. Ainakin Belgia on hankkinut näitä kuvan mukaisia metsäpaloyksiköitä.

(Toni Länsvuori)

Palonestoaineen(ammonium polyphosphate) esittely ja testaus tuulitunnelikokeen avulla. Tuulitunnelin pienoismallissa demonstroitiin kuinka palo pysähtyy kuivassa aluskasvillisuudessa. Osa palavasta materiaalista käsiteltiin aineella ja se jäi palamattomaksi kokeen lopussa. Ainakin Ranskassa sekä Kreikassa on tarkoitus lisätä palonestoaineen käyttöä sekä ennaltaehkäisevästi että paloissa. Ranskassa on saatu hyviä kokemuksia aineen käytöstä. Metsäpaloissa on luotu jopa kilometrien pituisia ”palomuureja” palon pysäyttämiseksi

(kuvakaappaus esityksestä)

Ke, iltapäivä, eri maiden edustajien esityksiä

Kroatian metsäpalokausi: 1 kuollut pelastaja(kuolinsyy vielä epäselvä), kausi oli käytännössä tammikuusta syyskuuhun, koska sateita ei talven aikana ollut. Kroatiaassa oli melkein 7700 paloa kauden aikana ja 56000 ha palaneita alueita.

Uusi koulutuskeskus rakenteilla Splitin lähelle, siellä voidaan kouluttaa valmistautumista maanjäristyksiin, öljyntorjuntaan ym. merellä tapahtuviin onnettomuuksiin metsäpalojen lisäksi. Osittain EU-rahoitteinen projekti(17 miljoonaa € kokonaisuudessaan).

Kroatian eteläosissa toimii noin 100 kameran valvontaverkosto, jolla pyritään huomaamaan metsäpalot ajoissa. Infrapuna/lämpökameraominaisuuksia ei vielä ole, mutta tekoälyn pitäisi havaita savunmuodostusta ja antaa hälytys päivystäjälle. Tarkoitus on lisätä kameravalvontaa myös maan pohjoisosiin.

Tsekeissä on myös ollut pahempi kausi kuin pitkiin aikoihin. 2000 paloa ollut kauden aikana. Luonnonpuistossa iso palo(1000ha), koska kuolleita(kuivia) puita on niin paljon jäänyt kuoriaistuhojen(bark beetle) jälkeen. Tässäkin tapauksessa kovat tuulet vaikeuttaneet sammuttamista. Tsekeissä huomattavan paljon pelastushenkilöstöä, 10.000 palomiestä ja 80.000 vapaaehtoista. Tätä paloa oli sammuttamassa 6400 henkilöä kahden viikon aikana erittäin vaikeassa maastossa ja palo levisi Saksan puolelle.

Yleisesittelyä Saksan riskeistä ja tilanteesta. Kovat tuulet yleistyneet kesän aikana ja sateet vähentyneet(siiitä huolimatta hyvin paikallisesti voi silti sataa tulvaksi asti). Luonnonsuojelu aiheuttaa samalla tavalla kuin Tsekeissä kuollutta ja kuivaa biomassaa, joka lisää palokuormaa ja palaa helposti.

Järjestelmä on sekava, koska jokainen osavaltio päättää itse kalustosta ja menetelmistä eikä lainsäädäntöä saada kattamaan koko maata. Edes radiojärjestelmät eivät ole samoja, esimerkiksi joissain osavaltioissa poliisit ja vakinaiset palomiehet voivat kuulla toisiaan. Tuulivoimaloiden suojaaminen on tullut esille metsäpalojen sammuttamisen yhteydessä. Voimalan rikkoutumisen riski metsäpalossa on olemassa ja silloin alue täytyy eristää putoavien/lentävien kappaleiden aiheuttaman vaaran vuoksi.

Lisäksi Saksassa on edelleen paljon toisen maailmansodan aikaisia räjähteitä maastossa. Ensimmäisen kerran videoitu, kun helikopterin sammutussäkistä tippuu yli 4 kilon kivi lähelle sammutushenkilöstöä. Helo oli ottanut täyttäneen säkin joesta, jossa kuivuuden vuoksi vähän vettä. Riski, johon kukaan ei osannut varautua.

Muuta

Kahvipöytäkeskusteluissa jokainen komission jäsen toi esille, kuinka nopeasti ja paljon ilmastonmuutos on vaikuttanut heidän maissaan. Esim. Itävallan ja Sveitsin edustajat totesivat, että jäätiköt ovat suurilta osilta sulaneet, joka aiheuttaa alueilla uusia uhkia maanvyörymien ja tippuvien lohcareiden muodossa. Kovien tuulien yleistyminen sekä paikallisten kovien sateiden aiheuttamat tulvat olivat myös miltei kaikkien puheissa.

Ranska on luopumassa tetra-järjestelmästä. Uuden järjestelmän luominen budjetoitu ja tarkoitus ottaa käyttöön 4-5 vuoden kuluessa. Uusi järjestelmä tulee perustumaan olemassa olevalle matkapuhelinjärjestelmälle.

Dronien käyttö palojen tiedustelussa on koettu hankalaksi sekä samanaikaisen lentosammutustoiminnan vuoksi että sekavan lainsäädännön/ohjeistuksen takia. Joissain maissa otettu käyttöön malli, jossa ennen auringonnousua kuvataan palo-alue lämpökameralla, jotta kuumat alueet paikannetaan ennen lentosammutustoiminnan alkamista. Kuuleman mukaan esim. Kaliforniassa on toimintamalli, jossa sekä lentokoneet/helikopterit ja dronet toimivat samanaikaisesti.

Varsinaisia päätöksiä ei kokouksen aikana tehty. Saksan edustaja ehdotti, että komissio tekisi suosituksen palonestoaineen laajemmasta käyttöönotosta.

Seuraava kokous on Itävallan Tirolissa 13.-16.3.2023

Tarvittaessa voin pyytää ppt-esityksiä jaettavaksi.

Yksittäistä tärkeintä tietoa on vaikea keksiä, nostaisin esille CTIF: eri komissioiden välisen yhteistyön ja ylipäätään CTIF:n tunnetummaksi tekeminen, jotta tärkeimpiä asioita, kuten työturvallisuus ja henkilökohtainen suojautuminen tulisi käsiteltyä sekä edistettyä koko CTIF:n verkoston laajuisesti. Varusteet ja ymmärrys suojautumisen tärkeydestä vaihtelevat suuresti eri maiden välillä. Esimerkiksi tässä Suomella on paljon annettavaa.

LIITTEET

<https://www.desautel-firetrucks.com/en/>

<https://ctif.org/news/ctif-forest-fire-commission-performed-large-scale-fire-exercise-france>

